

Helyi Érték

A hévízi forráskrátert felfedező bűvárok

A hévízi tóba lemerülő bátor bűvárok nélkül ma sokkal kevesebbet tudnánk a tóról, a forrásról és a feltörő víz összetételéről. A forrás felfedezése, leírása és az ott lefolytatott mérések, tudományos kutatások nagyban hozzájárultak a tó „működésének” megismeréséhez. A mélyben öt bűvár is az életét áldozta a kutatások során, akikre az utókor egy emléktáblával emlékezik, amely a Télifürdő falán található.

A hévízi forráskrátert felfedező búvárok

1908-ban *Lóczy Lajos* búvárokat hozott Fiuméből Hévízre, hogy a tó forrását és gyógyhatásának okát vizsgálják. A búvárok a nagy meleg miatt csak 22 méter mélyre tudtak leereszkedni és onnan vizet és iszapot hoztak fel kémiai vizsgálat céljára. Ezután 45 évvel később 1953 áprilisában merültek ismét nehézbúvárok a Hévízi-tóba, akik vízmintákat, iszapmintákat hoztak a felszínre. Elérték a tó fenekét is, de a forráskráter belsejébe nem tudtak behatolni. A nagy kiegészítő-személyzetet igénylő nehézbúvárok után 1958 decemberében *Básta Rudolf* könnyűbúvár úszónadrágban, sűrített levegős légzőkészülékkel, arcán búvárszemüveggel, lábain uszonnal ugrott a vízbe, és lemerült a kráter fenekére. Példáját a következő években többen is követték. A korábbiakat felülmúló, nagyszabású tudományos búvárkutatás azonban csak 1972-től valósult meg. A könnyűbúvárok vizsgálata megállapította, hogy a forrás egy 38,5 m mélységű, függőleges homokkőfal aljában van. 1972.

március 16-án két könnyűbúvár, *Kovács György* és *Plózer István* meglepetéssel tapasztalta, hogy a víz egy vízszintes barlangjáratból „lép ki”: a nyílás szélessége 2-3 m, magassága 60-80 cm, a folyosó vége a sötétben tűnik el.

Három évvel később, 1975. február 10-én *Plózer István* társával behatolt a forrásszáj szűk és veszélyes nyílásán, ahol a 39,5 °C-os meleget és a percnként kiáramló 30-40 ezer liter víz sodrását is le kellett győzniük. A szűk bejárat után tágas, 14 m magas és 17 m átmérőjű üreg következett, amelyet *Amphora*-teremnek neveztek el.

Sajnos a könnyűbúvárok munkája emberéletet is követelt. 1969-ben *Bárdi Miklós* és *Lenner József*, 1977. október 30-án *Plózer István*, a forráskráter felfedezője, és társa *Páli Ferenc*, 1985-ben *Bíró Tamás* búvár nem jött többé élve a felszínre. Segítségükre siető társaik csak holttestüket tudták felhozni a mélyből. A kutatások azonban tovább folytak.

Helyi Érték

A Hévízi Televízió

A Hévízi Televízió első, saját készítésű műsorát közel 30 éve, 1991 nyarán láthatta a város lakossága. Azóta – igaz sok változáson átmenve – a Hévízi Televízió a város meghatározó médiaszolgáltatójává vált, naprakész információval ellátva a nézőket. A stáb minden fontosabb helyi esemény résztvevője, szakszerű tájékoztatást adva az eseményekről. Technikai felszereltségük már évek óta alkalmas arra, hogy az országos csatornákon is beszámolhassanak a hévízi eseményekről.

A Hévízi Televízió

A nyilvánosság szélesítése érdekében 1991 elején indult el a kábelrendszer által továbbított, helyi televíziózás beindításának szervezése. Az első saját készítésű műsor 1991. augusztus 9-én került adásba. Ezt követően kéthetenként jelentkezett újabb, közel kétórás műsorokkal a helyi Televízió. Az adások között a képűrság volt látható a nap 24 órájában. 1992-től a Hévízi TV egy főállású operatort és részfoglalkozásban a keszthelyi Híradástechnikai Vállalt három dolgozóját alkalmazta a Hévízi Egységes Művelődési Központ szervezeti keretein belül. „Stúdiójuk”, két 15 m²-es helyiségben, a GAMESZ (Kossuth L. u. 4/a) tetőterében volt. A helyi műsorok továbbra is kéthetenként jelentkeztek.

Az informatikai „forradalom” magával hozta a lakosság helyi információk iránti egyre nagyobb igényét. A televíziós csatornák, az újságok számának növekedése, a kereskedelmi televíziózás, a regionális rádiók mind szélesebb körű megjelenése új helyzetet teremtett a „média piacon.”

A változások hatására Hévíz város Önkormányzata határozata értelmében 2002. január 1-től az Egységes Művelődési Központból kiválva, a médiatörvénynek megfelelően, a szervezeti függetlenséget biztosító egyszemélyes kft.-vé alakult a Városi

Televízió. A városban történt események bemutatását szolgáló Hévízi TV történetében új fejezet nyílt 2003. január 1-én, amikor a képviselő-testület a Hévízi TV Kft. ügyvezető igazgatójának a Zalaegerszegen már évtizedes gyakorlattal rendelkező *Partics Andreát* nevezte ki. A képviselő-testület 2003 januárjában a TV rendelkezésére bocsátotta a volt Szociális Gondozási Központ épületét a Széchenyi utca 29. szám alatt. Az épület teljes felújítását követően 2003. augusztus 26-án került sor az új szerkesztőségi épület avatási ünnepségére. A megújult stúdió önkormányzati beruházásban új felszerelést kapott. Az S-VHS eszközparkot lecserélték. A stúdió kialakítása során az alapelv az volt, hogy profi szintű munkavégzéshez szükséges eszközökkel megteremtse annak lehetőségét, hogy a TV az országos csatornákon is beszámolhasson a hévízi eseményekről, illetve reklám és referenciafilmeket gyárthasson. A fejlesztések 2004-ben tovább folytatódtak, telefon és internet hozzáférést, e-mail elérhetőséget biztosítva a stúdiónak. Jelenleg a Hévízi Televízió *Bornemissza Tamás* vezetése alatt a város meghatározó médiája, naprakész hírekkel szolgálja a lakosság megfelelő tájékoztatását.

**HÉVÍZI
TV**

Helyi Érték

Hévíz város Panteonja

Az 1968-ban átadott Télfürdő falán 1969 és 2005 között 13 emléktáblát helyeztek el, emlékezve Hévízfürdő, és az ott megfordult betegek legjelentősebb alakjaira. Az emléktáblák sora hévízi Panteonként került a köztudatba, hála a nem felejtő utókornak.

Hévíz város Panteonja

Balról az első tábla Dr. Eggenhoffer Balázsnak (1935 – 1998) a kórház főigazgató-helyettes főorvosának állít emléket, aki 35 éven át gyógyított Hévízen. Szabolcs Péter domborművét 2005. november 25. óta láthatják a város Pantheonjában.

A második Dr. Zsirai Kálmán (1914 – 1974) bakteriológus emléktáblája, akinek a kórház önzetlen munkásságáért állított emléktáblát 2005. február 11-én. A táblán látható dombormű Farkas Ferenc szobrászművész alkotása.

A harmadik emléktáblán egy testvérpárnak, Dr. Schulhof Vilmos (1874 – 1944) és Schulhof Ödön (1896 – 1978), Hévíz két híres, a múlt század közepén élt reumatológus orvosának állít emléket. A Szent András Kórház által állított emléktáblát, Simon József alkotását 2002. szeptember 28-án avatták.

A negyedik táblát ifj. Reischl Vencel (1839 – 1923), a modern Hévíz-fürdő megteremtője tiszteletére állította 2001. október 12-én a „Hévízfürdő 200 éves alapítvány és a Szent András Kórház. Az emléktábla Fritz Mihály éremtervező és Farkas Ferenc szobrászművész munkája.

Az ötödik tábla Kitaibel Pálnak (1757 – 1817), a természettudomány nagy alakjának, a magyar növény- és állatvilág nagy kutatójának, a balneológia úttörőjének állít emléket. A tudós domborművét Molnár Jenő szobrászművész készítette 2000-ben.

A hatodik táblát a súlyfürdő feltalálójának, idősebb dr. Moll Károly tiszteletére, születésének 110. évfordulóján, 1999-ben állította a város, egyben megemlékezve feleségéről, a szintén orvos, reumatológus Hoffman Ilonáról, születésének 90. évfordulóján. A Moll házaspárt ábrázoló dombormű Marton László szobrászművész alkotása.

A hetedik emléktábla a Hévízi-tó kutatása során életüket vesztett bűvároknak emlékére készült 1998-ban. Az öt bűvár (Bárdi

Miklós † 1969, Lenner József † 1969, Plózer István † 1977, Páli Ferenc † 1977, Bíró Tamás † 1985) mindegyike a forráskráter kutatása során vesztette életét. A Hévízi-tóba öt kéz öt koszorút dob, az élet fátylájának tüze kialszik. Az emléktábla Molnár Jenő szobrászművész alkotása.

A nyolcadik táblát, Molnár Jenő alkotását a Hévízen gyógyulást találó Sárdy János (1907 – 1969) színész, operaházi magán-énekese tiszteletére állította a város 1997-ben.

A kilencedik tábla Ránki György (1907 – 1992) emlékét őrzi, aki hévízi gyógyulása mellett több zeneművet is írt a helyi Musica Antiqua komolyzenei együttes számára. Az 1998-ban felavatott tábla emléktábla szintén Molnár Jenő alkotása.

A tizedik emléktábla volt 1969-ben az első, amely a hévízi Panteon sorát nyitotta. Az emléktáblát Babotsay József (1760 - 1838), orvosnak a Hévízi-tó gyógyító hatásának első leírója és „hírvivője” tiszteletére állították.

A tizenegyedik, 1982-ben felavatott tábla – Borsos Miklós alkotása – Szabó Lőrinc költőnek (1900 – 1957) állít emléket, aki 1949-ben hévízi gyógyulása idején sok szép versben idézte a táj egyedi hangulatát

A tizenkettedik tábla Lovassy Sándornak, a tavirózsák hévízi tóba való betelepítőjének állít emléket. Molnár Jenő alkotását 1994-ben avatták fel.

A sort záró tizenharmadik táblát Strecker Ottónak (1920 – 1989) a Hévízi Állami Gyógyfürdőkórház igazgatójának emlékére állította az utókor a fedett fürdő felépítése és Hévíz gyógy-idegenforgalmának fellendítésében végzett munkájáért. Ez az emléktábla is Molnár Jenő (1921 – 2001), Hévízen élő szobrászművész alkotása.

Helyi Érték

Schulhof Vilmos munkássága

Schulhof Vilmos 1905-től négy évtizeden át volt Hévíz fürdőorvosa. Élete a fürdőidényhez igazodott, a telet Pesten töltötte. Gyógyítója munkája mellett megalapozta a svéd módszerekkel gyógyító Zander-intézetet. Testvérével együtt elvégezte a tó tudományos vizsgálatát, publikációk sorát jelentette meg a szak- és a népszerűsítő folyóiratokban.

Schulhof Vilmos munkássága

Schulhof Vilmos Sokat tett a külföldi, különösen a német vendégkör megnyerése érdekében, hiszen a két világháború között Hévíz, valamint Bécs és Graz között naponta indult autóbuszjárat.

Már 1912-ben érezhető volt a fejlődés. Az 1920-as évektől Hévíz-fürdő hazánkban egyike volt a legismertebb és legkedveltebb gyógyhelyeknek. Hozzájárult ehhez a dr. Zander

svéd orvos nevéhez fűződő, gépekkel történő mozgató gyógygimnasztika bevezetése.

Schulhof Vilmos – mint minden évben – a szezon kezdetén 1944-ben is leutazott Hévízre, szokott munkájához, elhagyva a számára biztonságosabb fővárost. De nem kezdhetette meg gyógyító munkáját, a keszthelyi gettóból Auschwitzba deportálták, ahonnan sem ő, sem felesége nem tértek vissza.

Helyi Érték

Angyalok és Csavargók Nemzetközi Művésztelep

Az Angyalok és Csavargók Nemzetközi Művésztelep Hévíz legrangosabb képzőművészeti eseménye, melyre az azonos nevű összművészeti fesztivál keretein belül, június hónapban kerül sor, s mely a Gróf I Festetics György Művelődési Központ Muzeális Gyűjteménye és a Hungaléria égisze alatt valósul meg.

Angyalok és Csavargók Nemzetközi Művésztelep

Az Angyalok és Csavargók Nemzetközi Művésztelep Hévíz legfrankosabb képzőművészeti eseménye, melyre az azonos nevű összművészeti fesztivál keretein belül, június hónapban kerül sor, s mely a Gróf I. Festetics György Művelődési Központ Muzeális Gyűjteménye és a Hungaléria égíse alatt valósul meg. A rendezvény ötletgazdája Hermann Katalin, Karnics Tibor és Nagy Jenő, akik minden évben vállallják a szervezői feladatokat is. A cél egy olyan alkotótelep létrehívása volt, ahol a meghívottak köre már garancia a minőségre, így a város

képzőművészeti gyűjteménye évről évre jelentős számú kvalitásos művel gyarapodik, s egyúttal a város lakói és vendégei a tíz napos időszak alatt bepillantást nyerhetnek a művészek alkotó tevékenységébe, így az alkotó és a befogadó kapcsolata közvetlen és személyes lehet. A rendezvényt workshop, kiállítások és számos program színesíti. A díjazásos művésztelep, a résztvevő képzőművészek munkáját bemutató kiállítással zárul.

Helyi Érték

Vass Géza

Vass Géza író több, mint harminc éve él Hévízen. Véleményét, jobbító javaslatait közéleti tevékenységén keresztül ismerhette meg a város. Itt léte alatt kilenc regénye jelent meg, s van, amelyik Hévízen játszódik.

Vass Géza

Vass Géza író 1926-ban született, s több, mint harminc éve él Hévízen. Véleményét, jobbító javaslatait közéleti tevékenységén keresztül ismerhette meg a város. Itt léte alatt kilenc regénye jelent meg szerzői magánkiadásban, melyek között van, amelyik Hévízen játszódik. Verseit több lap is publikálta. Vass Géza az írás előtt reklám- és védjegy szakemberként dolgozott, valamint évekig vezette a sakk szakosztályt, mely utóbbi tevékenységéért 2003-ban a város Pro Cultura Hévíz díjjal tüntette ki. 2012-ben elnyerte a Hévíz Város Kultúrájáért

díjat is. 2018 novemberében az ő kezdeményezésére ültették el a Semmelweis utca végén lévő területen a Szeretet fáját. 2019-ben Vass Géza a városnak adományozta azt a történelmi témájú körképet, mely a Képes Krónika címet viseli, s melynek képanyagát ő maga rendelte meg Buday Mihálytól, s a hozzá tartozó magyarázó szövegeket ő maga írta. Itt, a Városi Könyvtárban elhelyezett mű az író jóvoltából állandó kiállítás keretében tekinthető meg. Vass Géza segítőkészsége és a polgári értékek melletti kiállása példaértékű.

